

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

71 – 20/ 15
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 18482 датум: 13. 05. 2015.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

**МОНИТОРИНГ УСТАНОВА
У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ
ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ**

Извештај

О ПОСЕТИ

КПЗ Ниш

(II Павиљон)

Београд, март 2015. године

Основни подаци о посети

ПОСЕЋЕНА УСТАНОВА	КПЗ Ниш, II Павиљон
РАЗЛОГ ПОСЕТЕ	Обављање послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ) у складу са чл. 2а Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака („Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005 и 2/2006 и "Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 7/2011)
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана
ДАТУМ ПОСЕТЕ	31. март 2015. године
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је најављена.
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	<p>вођа тима: Милош Јанковић, <i>заменик Заштитника грађана</i></p> <p>чланови тима: Јелена Унијат <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Јелена Јелић <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Проф. др Ђорђе Алемпијевић, <i>специјалиста судске медицине, форензичар</i> Др Радомир Самарџић <i>психијатар</i></p>

ТОК ПОСЕТЕ

ФАЗА I: РАЗГОВОР СА РУКОВОДСТВОМ УСТАНОВЕ

Посета тима Националног механизма за превенцију тортуре започета је у вечерњим сатима 31. марта разговором чланова тима НПМ са управником Завода и начелницима Службе за обезбеђење и Службе за третман. Током разговора представници заводске управе предочили су НПМ тиму основне податке о Заводу као и проблеме са којима се сусрећу у обављању својих дужности.

ФАЗА II: РАЗГОВОР СА ОСУЂЕНИМ ЛИЦИМА

Чланови тима НПМ, подељени у две групе, обавили су поверљиве разговоре са насумично изабраних 38 лица лишених слободе, у њиховим спаваоницама у II Павиљону, без присуства затворских службеника.

САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Управа Завода и сва затечена службена лица остварила су пуну сарадњу са тимом НПМ, омогућивши му да несметано обави свој мандат.

Запослени су дали одговоре на сва постављена питања, НПМ тиму су омогућили приступ свим просторијама и инсталацијама у Заводу и фотографисање Завода без ограничења. Омогућен је и несметан и ненадзиран разговор са свим лицима лишеним слободе по избору НПМ тима.

РАЗГОВОР СА УПРАВОМ ЗАВОДА

Током уводног разговора са замеником управника Завода и начелником Службе за третман НПМ тим је добио основне податке о стању у КПЗ Ниш. На дан посете у установи је било смештено 1243 осуђена лица, од чега је било око 100 прекршајно кажњених лица. Поред тога, у притвору се налазило око 40 лица. У установи је запослено 434 државна службеника. Од укупног броја у Служби за обезбеђење запослено је 248 лица, у Служби за третман 25, од чега је 16 васпитача.

Стационар Завода има 20 запослених, а в.д. начелника Здравствене службе је лекар психијатар. Лекар је присутан у установи 24 сата, док медицински техничари раде у дневним сменама (до 22:00 часа). Лекове дели искључиво медицинско особље.

Заменик управника је навео да је ове године очекиван одлазак у пензију 14 запослених. Као проблем истакао је да уколико се настави са темпом смањења запослених за 2 до 3 године недостајаће читаву једну смену припадника Службе за обезбеђење (узимајући у обзир и тренутни број запослених као и смањење броја прековремених сати за 20%).

Током посете два лица су била на извршењу дисциплинске мере упућивања у самицу и једно лице на посебној мери усамљења.

МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ

Према наводима управе Завода, Павиљон Ц није у употреби, јер су приликом његове санације извођачи радова направили бројне пропусте. Не очекује се скорије усељење осуђених у Павиљон Ц зато што се са извођачима радова води спор пред судом. Такође, одређен број осуђених који су били смештени у Павиљону Ц, чија је архитектура омогућавала комуникацију осуђених током дана у оквиру блока, премештени су у II Павиљон у ком им то није омогућено (види препоруку број 3.).

Имајући у виду неодговарајуће материјалне услове смештаја у II Павиљону, као и околност да се осуђенима не омогућује комуникација током дана у заједничким просторијама, привременим смештањем осуђеника из Павиљона Ц у II Павиљон, доведени су у неповољније услове смештаја који су сходно досадашњој пракси завода превасходно намењени за извршење мере појачаног надзора.

Други етаж II Павиљона је скоро реновиран. НПМ тим поздравља напоре које Завод и Управа за извршење кривичних санкција улажу у адаптацију просторија - спаваоница (кречење, замена санитарних уређаја, санација подова и сл.) како би их ускладио са важећим прописима и стандардима.

Спаваоница бр. 12, у приземљу је у јако лошем стању. Услед велике количине влаге са зидова отпада боја, а посетљина и душеци су потпуно влажни.

1.

УТВРЂЕНО

У II Павиљону просторија - спаваоница бр. 12, у приземљу је руинирана и није у складу са важећим стандардима.

РАЗЛОЗИ

Осуђени има право на смештај који одговара савременим хигијенским условима и месним климатским приликама.¹

Просторије у којима осуђени живе и раде морају бити чисте, суве, проветрене, загрејане и довољно осветљене, како природним, тако и вештачким светлом које омогућава читање и рад без сметњи за вид, те да спаваоница мора бити толико пространа да на сваког осуђеног дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора; просторије морају имати примерене санитарне уређаје и средства за личну хигијену.²

Услови смештаја, а нарочито просторије за спавање, морају поштовати људско достојанство, приватност и испуњавати захтеве за одржавање здравља и хигијене, при томе водећи рачуна о климатским условима, површини пода, запремени ваздуха, осветљењу, грејању и вентилацији.³

Затвореници морају имати приступ санитарним просторијама које су хигијенски исправне и поштују приватност.⁴

¹ ЗИКС, члан 77. став 1, исто Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 15.

² ЗИКС, члан 79. став 1 и став 2.

³ Препорука Комитета министара држава чланица Савета Европе (Рец 2006; 2), у вези са европским затворским правилима.

⁴ Препорука Комитета министара државама чланицама Савета Европе у вези са европским затворским правилима Рес (2006) 2, тачка 19.3.

Сваки затвореник има право на засебан кревет и сопствену прикладну посетљину, која се одржава у добром стању и мења довољно често⁵.

Просторије у којима осуђени у заводу живе и раде су чисте, суве, проветрене, загрејане и довољно осветљене како природним, тако и вештачким светлом које омогућава читање и рад без сметњи за вид. Спаваоница је толико пространа да сваком осуђеном припада најмање осам метара кубних простора и четири квадратна метра. Просторије у заводу имају примерену санитарну опрему која омогућава обављање физиолошких потреба у чистим условима кад год то осуђени жели, уз обезбеђење приватности.⁶

Завод осуђеном обезбеђује посебан орман за одлагање ствари које може користити у заводу⁷.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Ниш извршиће адаптацију просторије - спаваонице бр. 12, као и осталих спаваоница у приземљу II Павиљона које нису у складу са законом и важећим стандардима.

Све просторије - спаваонице које је НПМ тим обишао имају мокре чворове са тоалетом, који су делимичном зиданом преградом одвојени од остатка просторије. На тај начин се нарушава приватност лица. Само у просторији бр. 12 у приземљу, тоалет је потпуно одвојен зидовима и са вратима.

2.

УТВРЂЕНО

У спаваоницама II Павиљона, тоалети су само делимичном зиданом преградом одвојени од остатка просторије.

РАЗЛОЗИ

Просторије морају имати примерене санитарне уређаје и средства за личну хигијену.⁸

Просторије у заводу морају имати примерену санитарну опрему која омогућава обављање физиолошких потреба у чистим условима кад год то осуђени жели, уз обезбеђење приватности.⁹

Затвореници морају имати приступ санитарним просторијама које су хигијенски исправне и поштују приватност.¹⁰

ПРЕПОРУКА

КПЗ Ниш ће у свим спаваоницама II Павиљона формирати тоалете који су потпуно одвојени, зидовима и вратима, од остатка просторије, уз обезбеђење вентилације.

Купање је омогућено два пута недељно у заједничким купатилима.

У II Павиљону не постоје заједничке просторије за дневни боравак, тако да осуђени, смештени у овом Павиљону, у спаваоницама проводе највећи део дана. Осуђени

⁵ Препорука Комитета министара државама чланицама Савета Европе у вези са европским затворским правилима Res (2006) 2, тачка 21.

⁶ Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 16.

⁷ Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 20.

⁸ ЗИКС, чл. 79, ст. 2.

⁹ Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 16, став 6.

¹⁰ Препорука Комитета министара државама чланицама Савета Европе у вези са европским затворским правилима Res (2006) 2, тачка 19.3.

смештени у II Павиљону нису укључени ни у какве активности, а спаваонице напуштају једино током шетње, која им је омогућена до два сата дневно.

3.

УТВРЂЕНО

У II Павиљону не постоје заједничке просторије за дневни боравак, тако да осуђени, смештени у овом Павиљону, у спаваоницама проводе највећи део дана.

РАЗЛОЗИ

Затвореници не могу једноставно бити остављени да недељама, можда чак и месецима, чаме затворени у својим ћелијама, без обзира како добри били материјални услови унутар самих ћелија. Европски комитет за спречавање мучења сматра да би требало тежити да се осигура да лица у притворским јединицама буду у могућности да проведу разуман део дана (8 сати или више) изван својих ћелија, укључени у сврсисходне активности разноликог карактера.¹¹

Осуђенима се обезбеђује простор за дневни боравак. У простору за дневни боравак обезбеђује се довољан број столица и одговарајући број столова према броју осуђеника који га користе. Простор за дневни боравак има техничке услове за коришћење радио и телевизијског апарата.¹²

Осуђени има право на смештај који одговара савременим хигијенским условима и месним климатским приликама. Разврставање осуђеног у просторије за заједнички боравак и спаваонице спровешиће се уз брижљиву оцену свих околности и података евидентираних у пријемном одељењу, посебно имајући у виду узраст, личне особине и склоности, као и друга својства од којих зависи међусобни утицај и опасност од међусобног физичког и психичког угрожавања.¹³

ПРЕПОРУКА

КПЗ Ниш ће обезбедити да осуђеници проводе расположиво време током дана (у преподневним и поподневним сатима) ван просторије – спаваонице, у заједничким просторијама са другим осуђеницима.

У спаваоницама II Павиљона нема извора електричне енергије – утикача, па не постоје предуслови за коришћење техничких уређаја (радио/ТВ пријемника и сл.) што додатно отежава положај осуђених који су овде смештени и утиче на остваривање њиховог права на информисање. У малом броју просторија - спаваоница постоје телевизори, који осуђени набављају о свом трошку. Они раде на батерије, које се пуне током ноћи. У неким спаваоницама осуђени имају транзисторе. С обзиром на недостатак било каквих организованих смислених активности, сужавање права на обавештавање додатно погоршава положај ових лица.

4.

УТВРЂЕНО

У II Павиљону у већини просторија – спаваоница нема телевизијских или радио апарата, на који начин се осуђеним лицима не омогућује остваривање права на обавештавање путем електронских медија. Разлог томе је недостатак прикључака/утикача за струју у спаваоницама.

¹¹ Извод из 2. Општег извештаја Европског комитета за спречавање мучења, *CPT/Info* (92) 3.

¹² Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 16.

¹³ Закон о извршењу кривичних санкција, чл. 77 ст. 1 и 2.

РАЗЛОЗИ

Осуђени има право да набавља дневну и периодичну штампу о свом трошку и да користи друга средства јавног обавештавања.¹⁴

Завод сарађује са библиотекама, а према потреби обезбеђује и друга аудио-визуелна средства јавног обавештавања.¹⁵

ПРЕПОРУКА

КПЗ Ниш ће, свим осуђеним лицима смештеним у II Павиљону, омогућити коришћење телевизијских и радио апарата, тако што ће у свим спаваоницама обезбедити прикључке / утикаче за струју.

У II Павиљону осуђени, који су непушачи, смештају се у исту просторију - спаваоницу са пушачима.

5.

УТВРЂЕНО

У просторијама - спаваоницама у II Павиљону осуђени, који су непушачи, смештају се заједно са пушачима.

РАЗЛОЗИ

Нико не сме угрозити телесно и душевно здравље осуђеног.¹⁶

Осуђени има право на смештај који одговара савременим здравственим, хигијенским и просторним условима и месним климатским приликама.¹⁷

Забрањено је пушење у соби за спавање, просторијама за дневни боравак, трпезарији и у радним просторима где постоји могућност избијања пожара. У заводу постоји простор који је одређен за пушење.¹⁸

Непушачи на извршењу казне затвора и у притвору биће смештени одвојено од пушача, односно у просторије у којима се не пуши.

Непушачи који су на извршењу казне затвора и у притвору, а тренутно су смештени заједно са пушачима, односно у просторије у којима се пуши, без одлагања ће бити премештени у просторије у којима се не пуши, односно смештени одвојено од пушача.

У просторијама у којима су смештени непушачи на извршењу казне затвора и у притвору, односно у просторијама у којима се не пуши, на видном месту ће бити истакнут знак забране пушења.¹⁹

ПРЕПОРУКА

КПЗ Ниш неће заједно у исту спаваоницу смештати пушаче и непушаче.

Све просторије - спаваонице имају дугме за позивање страже, а провером је утврђено да је систем исправан – на контролној табли у ходнику се пали лампица, а према наводу службеног лица, такође се у соби дежурних радника Службе за обезбеђење, која се налази у приземљу, укључује одговарајућа сигнализација.

¹⁴ ЗИКС, чл. 121, ст.1.

¹⁵ Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, чл. 39, ст. 4.

¹⁶ ЗИКС, чл. 76, ст. 2.

¹⁷ ЗИКС, чл. 77, ст. 1.

¹⁸ Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, чл. 22.

¹⁹ Препорука Заштитника грађана 12-1558/2009.

Уочено је да је Завод извршио санацију просторија - спаваоница у сутерену. Зидови су кречени, подови премазани специјалним бојама, али и поред тога просторије су неусловне. Боја отпада са зидова, а на појединим местима и површински слој малтера. Влага је присутна на свим зидовима, а местимично и на таваницама где је нарочито изражена око вертикалних канализационих одвода. Ваздух у спаваоницама је устајао и осећа се влага.

6.

УТВРЂЕНО

Просторије за смештај осуђених, упркос извршеном реновирању, у сутерену II Павиљона у КПЗ Ниш, су и даље неусловне и не испуњавају услове утврђене важећим прописима и стандардима.

РАЗЛОЗИ

Осуђени има право на смештај који одговара савременим хигијенским условима и месним климатским приликама.²⁰

Просторије у којима осуђени живе и раде морају бити чисте, суве, проветрене, загрејане и довољно осветљене, како природним, тако и вештачким светлом које омогућава читање и рад без сметњи за вид, те да спаваоница мора бити толико пространа да на сваког осуђеног дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора; просторије морају имати примерене санитарне уређаје и средства за личну хигијену.²¹

Услови смештаја, а нарочито просторије за спавање, морају поштовати људско достојанство, приватност и испуњавати захтеве за одржавање здравља и хигијене, при томе водећи рачуна о климатским условима, површини пода, запремени ваздуха, осветљењу, грејању и вентилацији.²²

Просторије у којима осуђени у заводу живе и раде су чисте, суве, проветрене, загрејане и довољно осветљене како природним, тако и вештачким светлом које омогућава читање и рад без сметњи за вид. Спаваоница је толико пространа да сваком осуђеном припада најмање осам метара кубних простора и четири квадратна метра. Просторије у заводу имају примерену санитарну опрему која омогућава обављање физиолошких потреба у чистим условима кад год то осуђени жели, уз обезбеђење приватности.²³

ПРЕПОРУКА

Просторије сутерена II Павиљона неће се користити за смештај лица лишених слободе.

ПОСТУПАЊЕ ПРЕМА ЛИЦИМА ЛИШЕНИМ СЛОБОДЕ

Представници НППМ обавили су разговоре са 38 насумично изабраних лица смештених у II Павиљону Завода. Нико од лица са којима је обављен разговор није навео да је био физички злостављан од стране службених лица, нити од стране других осуђених. Такође нико није имао видљиве повреде.

²⁰ЗИКС, члан 77. став 1, исто Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 15

²¹ЗИКС, члан 79. став 1 и став 2

²²Препорука Комитета министара држава чланица Савета Европе (Рец 2006; 2), у вези са европским затворским правилима

²³Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 16

Сви осуђени су навели да лекар долази једном седмично у II Павиљон и контролише здравствено стање осуђених. Уколико је потребан неки детаљнији преглед осуђеник се одводи у стационар („болницу“). Такође, одводе се код лекара и по сопственом захтеву. У случају прегледа по захтеву, указано је да они који сматрају да им треба лекарска помоћ прво морају да се пријаве стражару, који врши неку врсту процене да ли је лекар том лицу неопходан или није. Неки од осуђених су навели да нису задовољни здравственом заштитом, да је честа несташица лекова, да им се не дозвољава да набављају лекове од куће, да се дуго чека на специјалистичке прегледе ван Завода, док је било и оних који су навели да немају примедбе на пружање здравствене заштите. Из разговора са осуђенима на другом етажу закључено је да припадници Службе за обезбеђење не присуствују лекарским прегледима, што представља пример добре праксе. Међутим, осуђеници смештени у просторијама сутерена II Павиљона, навели су да се лекарски преглед „редовно“ обавља суботом када лекар долази у службену просторију у приземљу Павиљона, али да овом лекарском прегледу присуствују радници Службе за обезбеђење.

7.

На основу различитих навода лица лишених слободе, са којима је НПМ тим обавио разговоре у II Павиљону, не може се са сигурношћу утврдити да ли припадници Службе обезбеђења присуствују лекарским прегледима или не.

РАЗЛОЗИ

Здравствени преглед осуђеног врши се само у присуству здравственог радника, осим ако здравствени радник друкчије не затражи.²⁴

Код прегледа затвореника лекар или медицинска сестра која извешта тог лекара обратиће посебну пажњу на поштовање правила уобичајене медицинске поверљивости²⁵.

Сви лекарски прегледи затвореника (било на доласку или касније) треба да се одвијају без могућности да се чује и - уколико лекар не захтева другачије - ван видокруга затворских стражара.²⁶

ПРЕПОРУКА

КПЗ Ниш ће проверити наводе да немедицинско особље присуствује лекарским прегледима осуђених смештених у сутерену II Павиљона и обезбедити да се прекине са таквом праксом ако постоји.

Немедицинско особље може присуствовати лекарским прегледима само на захтев здравственог радника, у том случају здравствени радник је дужан да у медицинској документацији констатује присуство немедицинског радника.

Према наводима осуђених, лекар долази једном седмично у II Павиљон и контролише здравствено стање осуђених, међутим не и просторије - спаваонице у којима су смештени.

У једној од просторија - спаваоница у сутерену осуђеник је НПМ тиму предочио интерни поднесак којим се обратио начелнику Службе за здравствену заштиту. У притужби су наведени недостаци просторије - да је у просторија у подруму, да нема довољно свежег ваздуха, да је велики проценат влаге у ваздуху, да нема довољно вештачке и дневне светлости, те и да је загрејаност собе лоша. Такође, лице је у поднеску навело да му је, услед свега претходно наведеног, погоршано и здравствено стање (учестало и отежано мокрење, главобоља, болови у бубрезима и сл.). Лекар у Заводу је у свом одговору навео: „Обишао сам вашу собу 27. 03. 2015. у 11:30 сати. Соба је реновирана осим што је на 2

²⁴ ЗИКС ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005 и 72/2009), чл. 114, ст 4.

²⁵ Европска затворска правила Rec(2006)2, §42.3 а.

²⁶ Извод из 3. општег извештаја (CPT/Inf/E (93) 12), § 51

места показала влагу, остало је без значајних замерки. Одржавајте хигијену редовно и без цигарета!“

Обзиром на садржину проблема изнетог у поднеску, као и одговор који је начелник Службе за здравствену заштиту дао након што је дана 27. марта 2015. г., обишао просторију, НППМ тим указује на следеће: просторија је неусловна, влага је јасно видљива и присутна на свим зидовима у соби, дакле на много више но на „2 места“. Питање загрејаности собе нисмо били у могућности да проверимо.

У просторији број 12 у приземљу II Павиљона смештена су три лица од којих једно болује од астме. Соба има три кревета (од који је један „на спрат“). У соби су две касете за личне ствари. Зидови су у веома лошем стању, влажни, делом са њих опада малтер. Под је прекривен старим и дотрајалим паркетом који је немогуће одржавати чистим.

Лице које болује од астме наводи да се жалио лекару на погоршање свог здравственог стања од како је пребачен у описану спаваоницу, али да лекар није упутио препоруку управнику Завода за његов премештај у неку од прикладнијих просторија - спаваоница.

8.

УТВРЂЕНО

Лекар у КПЗ Ниш није констатовао евидентне недостатке просторија у сутерену II Павиљона који могу довести до погоршања здравственог стања осућених, који у таквој просторији бораве.

Лекар није упутио препоруку управнику Завода да се лице које болује од астме премести из просторије - спаваонице бр. 12, у којој је велика влажност ваздуха, у адекватан смештај, примерен његовом здравственом стању.

РАЗЛОЗИ

Лекар у заводу дужан је да управнику завода у писменој форми: 1) подноси периодичне извештаје о здравственом стању осућених; 2) поднесе извештај увек када установи да је физичко или душевно стање осућеног нарушено или угрожено због продужења или начина изражавања казне и да препоручи мере за поступање са тим лицем, укључујући и могућност прекида извршења казне 3) даје налазе и препоруке о количини и квалитету хране за осућене; 4) даје налазе и препоруке о побољшању хигијене у заводу и код осућених, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве осућени; 5) даје налазе и препоруке у вези са неопходним физичким активностима осућених.

Управник завода дужан је да без одлагања предузима мере из става 2. овог члана које му препоручи лекар.²⁷

ПРЕПОРУКА

У КПЗ Ниш лекар ће управнику у писаној форми подносити одговарајуће извештаје, налазе и препоруке - периодичне извештаје о здравственом стању осућених; извештај увек када установи да је физичко или душевно стање осућеног нарушено или угрожено због продужења или начина изражавања казне, као и препоруке за поступање према том лицу; налазе и препоруке о побољшању хигијене у заводу и код осућених, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве осућени; налазе и препоруке у вези са неопходним физичким активностима осућених.

Управник КПЗ Ниш ће без одлагања предузимати мере које му препоручи лекар.

²⁷ Закон о извршењу кривичних санкција, чл. 116.

Осуђени су навели да их управник често посеђује, а да се са васпитачима виђају само по захтеву. Осуђени углавном нису задовољни радом васпитача. Од око 90 осуђених смештених у II Павиљону, само их је четворица радно ангажована и то на режијским пословима (три лица одржавају II Павиљон, док је једно лице ангажовано на одржавању Стационара). Радно ангажована лица су навела да редовно добијају накнаде за рад.

Набавку из кантине могу да остваре два пута недељно тако што попуњавају одређени листић – формулар на којем су њихови подаци и стање средстава на депозиту. Међутим, истичу да не знају шта је од артикала у понуди нити које су њихове цене, тако да ове листе попуњавају по сопственом нахођењу и никад унапред не знају шта ће од поручених артикала добити.

9.

УТВРЂЕНО

У КПЗ Ниш осуђеници који су смештени у II Павиљону, нису упознати са асортиманом производа који се продају у кантини, као ни њиховим ценама.

РАЗЛОЗИ

Осуђеном се омогућава да о свом трошку, радним даном, два пута недељно, из продавнице - кантине завода набавља прехранбене и друге ствари за личну употребу. Радно време кантине и цене у кантини морају бити одређени и истакнути.

Приликом снабдевања кантине уважавају се оправдани захтеви осуђених. Ако у кантини завода није могуће обезбедити одговарајуће ствари, завод обезбеђује набавку ствари на други одговарајући начин.

Осуђени може месечно набављати прехранбене и друге ствари за личну употребу у висини износа просечне зараде у Републици Србији за претходни месец.²⁸

ПРЕПОРУКА

КПЗ Ниш ће информисати осуђене о понуди производа у кантини и њиховим ценама.

Прање одеће и веша је истакнуто као изузетно проблематично с обзиром на то да у собама нема топле воде, а да је иначе доступност топле воде ограничена. Такође, наводе да средства за прање морају сами да купују јер оно што добијају у хигијенским пакетима није довољно.

Однос припадника Службе за обезбеђење оцењују као коректан и не наводе било какав облик злостављања.

²⁸ Правилник о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора, члан 35